

2024/2123

2024 8 1

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2024/2123**2024 m. liepos 26 d.****dėl perviršinio deficito Vengrijoje**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 126 straipsnio 6 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Vengrijos pastabas,

kadangi:

- (1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 126 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad valstybės narės turi vengti perviršinio valdžios sektoriaus deficito;
- (2) Stabilumo ir augimo paktas grindžiamas patikimų ir tvarių valstybės finansų tikslu kaip priemone sudaryti geresnes sąlygas kainų stabilumui ir tvirtam, tvariam bei integraciniam augimui, grindžiamam finansiniu stabilumu, ir taip padeda siekti Sąjungos tvaraus augimo bei užimtumo tikslų;
- (3) pagal SESV 126 straipsnyje nustatytą perviršinio deficito procedūrą, kuri paaiškinta Tarybos reglamente (EB) Nr. 1467/97 ⁽¹⁾, kuris yra Stabilumo ir augimo pakto sudėtinė dalis, numatyta galimybė priimti sprendimą dėl perviršinio deficito susidarymo. Prie Europos Sąjungos sutarties ir SESV pridėtame Protokole Nr. 12 dėl perviršinio deficito procedūros nustatytos papildomos nuostatos, susijusios su perviršinio deficito procedūros įgyvendinimu. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 479/2009 ⁽²⁾ nustatytos išsamios taisyklės ir terminų apibrėžtys, susijusios su tų nuostatų taikymu. Į 2024 m. balandžio 30 d. įsigaliojusią Sąjungos reformuotą ekonomikos valdymo sistemą įtrauktas Tarybos reglamentas (ES) 2024/1264 ⁽³⁾, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1467/97. Kadangi Taryba dar nenustatė Vengrijos grynųjų išlaidų plano, Komisija negali įvertinti atitikties skolos kriterijui pagal naująsias taisykles. Todėl šis Tarybos sprendimas susijęs tik su valdžios sektoriaus deficito ir bendrojo vidaus produkto (BVP) santykio viršijimu, palyginti su SESV nustatyta 3 % BVP pamatine verte, laikantis galiojančių teisinių nuostatų;
- (4) SESV 126 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad jei Komisija mano, kad valstybėje narėje yra susidaręs arba gali susidaryti perviršinis deficitas, ji turi pateikti nuomonę tai valstybei narei ir apie tai informuoti Tarybą. Atsižvelgdama į savo pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį 2024 m. birželio 19 d. priimtą pranešimą ir į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę, priimtą pagal SESV 126 straipsnio 4 dalį, Komisija padarė išvadą, kad Vengrijoje yra susidaręs perviršinis deficitas. Todėl 2024 m. liepos 8 d. Komisija pateikė Vengrijai tokią nuomonę ir apie tai atitinkamai informavo Tarybą;
- (5) SESV 126 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad Taryba, prieš priimdama sprendimą, ar yra susidaręs perviršinis deficitas, turi apsvarstyti ir bendrai įvertinti visas pastabas, kurias atitinkama valstybė narė pageidauja pateikti. Vengrijos atveju, atlikus bendrą vertinimą, daromos toliau pateiktos išvados;
- (6) remiantis 2024 m. balandžio 22 d. Komisijos (Eurostatas) patvirtintais duomenimis, 2023 m. Vengrijos valdžios sektoriaus deficitas siekė 6,7 % BVP, o valdžios sektoriaus skola – 73,5 % BVP. Komisija savo pranešime pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį teigė, kad SESV nustatyta 3 % BVP pamatinę vertę viršijantis deficitas 2023 m. nėra išimtinis, nes jo nelėmė nei neįprastas įvykis, nei didelis ekonomikos nuosmukis, kaip suprantama Stabilumo ir augimo pakte. SESV nustatytos pamatinės vertės perviršis taip pat nėra laikinas, remiantis Komisijos 2024 m. pavasario prognoze, kurioje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas 2024 ir 2025 m. išliks didesnis nei 3 % BVP. Apibendrinant galima teigti, kad 2023 m. deficitas viršijo SESV nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę ir nebuvo jai artimas. Perviršis nelaikomas nei išimtinis, kaip nurodyta Sutartyje ir Stabilumo ir augimo pakte, nei laikinu. Taigi SESV ir Reglamente (EB) Nr. 1467/97 apibrėžtas deficito kriterijus *prima facie* yra neįvykdytas;

⁽¹⁾ 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L 209, 1997 8 2, p. 6).

⁽²⁾ 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 479/2009 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties priede pateikto Protokolo dėl perviršinio deficito procedūros taikymo (OL L 145, 2009 6 10, p. 1).

⁽³⁾ 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentas (ES) 2024/1264, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L, 2024/1264, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj>).

- (7) remiantis Vengrijos 2024 m. konvergencijos programa, numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas 2024 m. pasieks 4,5 % BVP. Komisijos 2024 m. pavasario prognozę nurodyta, kad 2024 m. deficitas siekia 5,4 % BVP, t. y. viršija SESV nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę ir nėra jai artimas. Dviejų projekcijų skirtumą daugiausia lemia Komisijos prognozoje numatomas didesnis išlaidų, visų pirma susijusių su viešojo sektoriaus darbo užmokesčiu, tarpiniu vartojimu ir einamaisiais pervedimais, augimas. Komisija taip pat prognozuoja, kad 2024 m. pajamos iš socialinių įmokų ir gamybos bei importo mokesčių bus šiek tiek mažesnės;
- (8) pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį pateiktame pranešime Komisija pagal to straipsnio reikalavimus taip pat išanalizavo visus svarbius veiksniai. Kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 4 dalyje, jeigu vertinant, kaip laikomasi reikalavimų pagal deficito kriterijų, valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP viršija pamatinę vertę, sprendimo dėl perviršinio deficito susidarymo priėmimo etapais po pranešimo pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį pateikimo į tuos svarbius veiksniai atsižvelgiama tik jei, prieš atsižvelgiant į šiuos svarbius veiksniai, valdžios sektoriaus deficitas išlieka artimas pamatinei vertei, o pamatinės vertės perviršis yra laikinas. Vengrijos atveju ta dviguba sąlyga nėra tenkinama. Todėl priimant šį sprendimą į svarbius veiksniai neatsižvelgiama;
- (9) atsižvelgdama į 2024 m. rugsėjo 20 d. terminą, iki kurio turi būti pateikti nacionaliniai vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniai struktūriniai planai, kurių terminas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1263 ⁽⁴⁾ 36 straipsnio 1 dalies a punktą gali būti pratęstas preliminariai iki 2024 m. spalio 15 d., t. y. iki euro zonos valstybių narių biudžeto planų projektų pateikimo datos, Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad kitas procedūros etapas (t. y. Komisijos rekomendacija dėl Tarybos rekomendacijos pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį dėl perviršinio deficito ištaisymo) sutaps su Komisijos nuomonės dėl euro zonos valstybių narių biudžeto planų projektų pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 473/2013 ⁽⁵⁾ 7 straipsnį teikimu. Taikant šį metodą galima užtikrinti biudžeto reikalavimų pagal perviršinio deficito procedūrą ir koregavimo plano, nustatyto nacionaliniuose vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniuose struktūriniuose planuose, nuoseklumą. Kad vykdant perviršinio deficito procedūrą toks nuoseklumas būtų užtikrintas ir kartu būtų išvengta priežiūros spragų, nacionaliniai vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniai struktūriniai planai turi būti pateikti laiku. Šis tvarkaraštis turėtų būti laikomas išskirtiniu, nes yra susijęs su perėjimu prie naujos sistemos, todėl nesukuria precedento. Taryba taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad, jei nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas nebus pateiktas laiku, Komisijos rekomendacijoje dėl Tarybos rekomendacijos pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį bus atsižvelgta į pagal Reglamentą (ES) 2024/1263 nustatytą orientacinę trajektoriją, kurią Komisija perdavė valstybei narei,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Atlikus bendrą vertinimą nustatyta, kad Vengrijoje yra susidaręs perviršinis deficitas, nes nesilaikoma deficito kriterijaus.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja pranešimo apie jį dieną.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Vengrijai.

Priimta Briuselyje 2024 m. liepos 26 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

BÓKA J.

⁽⁴⁾ 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263, dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁽⁵⁾ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 473/2013 dėl euro zonos valstybių narių biudžeto planų projektų stebėsenos bei vertinimo ir perviršinio deficito padėties ištaisymo užtikrinimo bendrųjų nuostatų (OL L 140, 2013 5 27, p. 11).